

Jaarverslag G40 pijler Economie en Werk 2024

Investeren in een sterke regionale economie

Het jaar ging van start met de G40-lobbyagenda. Voor economie een bestendiging van de in 2022 gekozen speerpunten; ruimte voor werken, een inclusieve arbeidsmarkt en ondersteuning van het MKB bij transitie. Samen met andere pijlers werkten we dit jaar ook aan speerpunten energievoorziening, bestaanszekerheid en migratie.

Netwerkbijeenkomsten

We leverden een bijdrage aan de drie ambtelijke en drie bestuurlijke netwerkdagen die in 2024 werden georganiseerd. De bestuurlijke netwerkdag in januari in Gouda was nog 'klassiek' georganiseerd met bijeenkomsten van pijler en themagroepen. In onze pijler sprak Otto Raspe over welke regio's voorop lopen in de transitie naar een duurzame en inclusieve economie. De bestuurlijke netwerkdag in mei in Zaandam had als centraal thema migratie, de pijler leverde een bijdrage aan bijeenkomsten over migratie en werk, de woon-werkbalans en slim met stroom. In onze pijler sprak Cees Jan Pen met tips voor het nieuwe kabinet. De bestuurlijke netwerkdagen in Sittard-Geleen stonden in het teken van traditie en transitie, met veel aandacht voor campusontwikkeling, samen slim investeren en innovatie in het MKB. Ambtelijk vergaderde de pijler tijdens drie netwerkdagen en drie overleggen in ms-teams. Voor kennisuitwisseling werd ook gebruik gemaakt van het Kennisnetwerk Regionale Economie.

Bestendiging samenwerking met de ministeries van EZ, SZW en de VNG

Op alle niveaus hebben we relaties onderhouden met de ministeries EZ(K) en SZW, deels in VNG-verband. Carine Bloemhoff en Raymond Wanders zijn actief in de VNG commissie PSI. Yvonne Salvino en Frank den Brok zijn actief in de VNG commissie EKEM. Eind dit jaar trad Maarten Burggraaf toe tot de VNG commissie RWM.

Vitale binnensteden

De doelstelling: vitale binnensteden. Omdat de retail-functie onder druk staat is een nieuwe functiemix nodig. De citydeal dynamische binnensteden kwam in 2024 op stoom. Dit biedt ook voor steden die niet deelnemen interessante inzichten. Ambtelijk werden we regelmatig bijgepraat en was er ruimte voor uitwisseling. Maarten Burggraaf was ook in 2024 lid van de stuurgroep Retailagenda, de initiatiefnemer van o.a. de Impulsaanpak winkelgebieden. We troffen voorbereidingen voor samenwerking van G40-steden op het gebied van stadslogistiek.

Ruimte voor werken

Doelstelling is voldoende ruimte voor economie en werk in de steden. Die ruimte staat onder druk door de woningbouwopgave, maar de bewoners moeten ook kunnen werken. Dat betekent integrale verstedelijkingsafspraken met het rijk en voldoende middelen, bijvoorbeeld in de vorm van een investeringsfonds. We zijn hierover in gesprek met de ministeries EZ(K) en VRO. In het programma ruimte voor werken dat EZK deze zomer naar de Tweede Kamer stuurde is rekening gehouden met onze wensen en ervaringen. In de vorm van 12 pilots kan worden geëxperimenteerd met financieringsconstructies. Met Platform31 organiseerden we een Community of Practise ruimte voor werken; goed bezochte bijeenkomsten met experts en onderlinge kennisuitwisseling. Platform31 voerde ook een verkennend onderzoek uit naar de woon-werkbalans met veel voorbeelden uit regio's en steden. Binnen de G40 agendeerden we ruimte voor werken als onderdeel van de 'ruimtelijke puzzel'. Tijdens de netwerkdag in Dordrecht raakten ambtenaren van de fysieke en economische pijler in gesprek met de ministeries VRO, EZ en IenW over ruimtelijk economische ontwikkelingen en vertaling daarvan in de Nota Ruimte.

Sterke Keten van participatie, leren, werken en ondernemen

Doelstellingen van de themagroep: het kunnen bieden van maatwerk aan de inwoners door ontschotte en langjarige middelen voor de arbeidsmarktregio's, een fundamentele herziening van de Participatiewet en een goede regeling voor beschut werk. Daarbij kwam op verzoek van het DB inzet op de thema's bestaanszekerheid en arbeidsmigratie. De contacten met het ministerie van SZW en de VNG waren goed. De themagroep actualiseerde haar strategische agenda en kwam 6 keer bestuurlijk en 6 keer ambtelijk bij elkaar. Er is een ambtelijk kernteam met behalve de trekkers uit Groningen en Emmen strategen uit Apeldoorn, Enschede en Oss. De themagroep werd ondersteund door Jur de Haan en Bureau Zunderdorp.

De themagroep ging het jaar van start met een bijeenkomst over **bestaanszekerheid** en de agenda voor de tweede helft van de bestuursperiode. Belangrijk voor de G40 zijn de aanbevelingen van de commissie Borstlap en het maatwerk kunnen bieden aan de inwoners. Gemeenten kunnen daarin verschillen, het rijk moet een basisniveau garanderen.

Het vorige kabinet heeft de randvoorwaarden geschapen voor **uitbreiding van de arbeidsmarktinfrastructuur**, waarmee arbeidsmarktregio's hun dienstverlening kunnen versterken aan alle mensen die een stap willen zetten in hun loopbaan (*no wrong door* principe). De G40 heeft hier consistent voor gepleit. In mei organiseerden we met UWV in Rotterdam een grote werkconferentie over regionaal werken aan de arbeidsmarkt, waarbij ook SZW aanwezig was. In de arbeidsmarktregio's worden regionale werkcentra (RWC) ontwikkeld met de sociale partners.

In mei heeft de themagroep inbreng geleverd voor het commissiedebat in de Tweede Kamer over **herziening van de Participatiewet**. In september ontvingen we de commissie in Groningen om de praktijk van het RWC, de basisbaan en beschut werk te laten zien. We onderstreepten daarmee de oproep tot meer vertrouwen in mensen (inwoners en dienstverleners).

Arbeidsmigratie is dit jaar als thema geagendeerd. Tijdens de bestuurlijke netwerkdag in september organiseerde de themagroep met de themagroep asiel en vergunninghouders een bijeenkomst over de mogelijkheden om **asielzoekers aan werk** te helpen. Goed voor hun sociaal netwerk, zingeving en een beter begrip van de Nederlandse taal en cultuur. De themagroep deed een oproep aan het Rijk werk voor asielzoekers beter mogelijk te maken. In de herfst zochten we met Binnenlands Bestuur en Nieuwsuur de publiciteit over het ontbreken van grip op arbeidsmigratie, o.a. omdat adviezen van de commissie Roemer nog niet zijn doorgevoerd. We hielden een enquête onder onze steden. Tijdens de ambtelijke netwerkdag in november bespraken we op basis van presentaties van de gemeente Utrecht en de VNG de mogelijkheden van het sturen van de economie om misstanden rond arbeidsmigratie tegen te gaan.

MKB en economische vernieuwing

Doelstelling is het ondersteunen van het brede MKB bij innovatie en verduurzaming. Het MKB in onze steden maakt nog onvoldoende gebruik van de ondersteuningsmogelijkheden van de landelijke Actieagenda MKB dienstverlening. In 2024 ging in 6 regio's de **pilot regionale MKB dienstverlening van start**. Yvonne Salvino was met Denis Cromptvoets initiatiefnemer van de pilots, dit jaar zijn de landelijke stakeholders (o.a. VNG, RVO, KvK, MKB NL) goed aangehaakt. Het streven is 100.000 ondernemers te bereiken, te activeren en te ondersteunen bij het toekomstbestendig maken van hun bedrijf. Om dit te bereiken zijn drie fundamentele omslagen nodig; activering van de vraag, vereenvoudiging van de dienstverlening en verbeterde samenwerking tussen stakeholders in de publieke dienstverlening. Hierdoor kan het geld dat beschikbaar is beter worden ingezet voor de ondersteuning van transitie in ons brede MKB.